

УДК 351.81

**МІЖНАРОДНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ****Оксенчук Данило Валерійович***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Б.Д. Халмурадов, проф.*

Ключові слова: безпека; об'єкт критичної інфраструктури; безпекова діяльність.

У сучасному взаємозалежному та взаємопов'язаному світі безпека та безпека критичної інфраструктури вимагає спільних зусиль державних і приватних партнерів по всьому світу. Міжнародна співпраця має орієнтуватися на покращення та сприяння безпеці та стійкості критичної інфраструктури на кордонах та в глобальному масштабі шляхом обміну інформацією, найкращими практиками, досвідом та набутими уроками. Для США, країн ЄС та багатьох інших країн безпека об'єктів критичної інфраструктури стала актуальним завданням після 11 вересня 2001 року, хоча саме поняття «критична інфраструктура» було введено в міжнародні документи ще в 90х рр.

Об'єкти критичної інфраструктури є важливим компонентом в існуванні кожної країни, свого роду слугують «кістками». Без забезпечення повної та чіткої безпеки, можуть стати безпосередньо національною загрозою для цілої держави, або навіть і світу. Коли виникають збої в послугах, які надає критична інфраструктура, такі як енергетика, транспортні та комунікаційні мережі, потенційно можуть виникнути дороговартісні прямі економічні наслідки, такі як вартість ремонту пошкоджень фізичних конструкцій, і непрямі економічні наслідки для суспільства, наприклад як порушення бізнесу в глобальному ланцюжку поставок і збільшення короткострокове та довгострокове безробіття [1]. Критично важлива інфраструктура не обмежується кордонами країни і розірвання зв'язків з країнами-партнерами може мати потужні впливи на національну безпеку. Руйнація об'єктів критичної інфраструктури в ході військових дій в Україні безсумнівно становить загрозу для країн, з якими було встановлено міцні торговельні та логістичні зв'язки.

Слід розрізняти «цивільні» та «військові» об'єкти критичної інфраструктури. Вони охороняються законодавством тієї країни де вони знаходяться. Повинні працювати постійно, без збоїв. У разі надзвичайних ситуацій (стихійного лиха, війни, тощо) потребують посиленого захисту. У разі порушення роботи потребують ремонту та відновлення в першу чергу. Ідеться про ті об'єкти критичної інфраструктури, що захищені міжнародними договорами та правом, та ті об'єкти критичної інфраструктури, що у разі порушення безпеки, чи їх експлуатації (стихійним лихом, терористичним актом, тощо) будуть загрожувати життю та діяльності

населення. Кожна країна на рівні національного законодавства визначає свої сектори критичної інфраструктури, але зазвичай вони Це такі об'єкти як: «АЕС» - Атомна електрична станція, хімічні та біологічні промисловості . В першу чергу та основну безпекову діяльність покладають на ту країну, де знаходяться ці об'єкти. У разі якщо країни-підписанти помітять якусь підозрілу діяльність на цих об'єктах що можуть негативно відобразитись на їх національній безпеці, а саме: розробка ядерної, хімічної, біологічної зброї; неналежне використання реагентів; або якщо країна не в змозі цілком забезпечити безпеку цих об'єктів (у разі стихійного лиха, війни, терористичних актів, тощо). Саме для цього і існують Міжнародні регуляторні договори між країнами. Найвідоміші регулятивними органами об'єктів критичної інфраструктури є: МАГАТЕ - Міжнародне агентство атомної енергетики; ВМО - Всесвітня метеорологічна організація; організації що регулюють біологічну та хімічну активність в екосистемі: Greenpeace тощо.

Висновок

Резюмуючи вище сказане, міжнародна безпека тісно пов'язана з безпекою критичної інфраструктурою, руйнація якої може нашкодити як і тій країні, де воно знаходиться, так і всьому світу. Найбільш очікуваними є економічні та соціальні ризики, ризики екологічного характеру, та безпеці здоров'я людству. Всі країни це чудово розуміють, що від порушення роботи цих об'єктів не виграє жодна країна. Саме тому цивілізований світ вирішив дипломатичним способом регулювати стан та безпеку цих об'єктів у разі неможливості регулювання на рівні країни, де цей об'єкт знаходиться (війна, стихійне лихо тощо). В першу чергу, метою є захист життя та здоров'я усього людства, все інші чинники (економічні, політичні, соціальні тощо) слід розглядати як другорядні.

Список використаних джерел:

1. Critical 5. Role of Critical Infrastructure in National Prosperity. Shared Narrative. – 2015. – 10 p. URL: <https://www.cisa.gov/sites/default/files/publications/critical-five-shared-narrative-ci-national-prosperity-2015-508.pdf> (Last accessed 29.04.2022).
2. ЗУ «Про критичну інфраструктуру» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20> (Last accessed 29.04.2022).
3. Теленик С.С. Створення державної системи захисту критичної інфраструктури з позицій теорії інституційного ізоморфізму. Правові засади діяльності правоохоронних органів : збірник наукових статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 10–11 грудня 2020 р. Харків : Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого; Друкарня Мадрид, 2020. Вип. 3. С. 96–98.